

KROKNA, v. n. 1. Blifva krokig. — *Krok-nande*, n. 4.

KROKODIL, --i'l, m. 3. 1) Ett slägte af Ödlorna, med plattad stjert, rygg och svans betäckta med hårda fjällskal, buken med släta fjäll. *Crocodylus*. Till detta slägte höra den egentliga Krokodilen, Gaval, Kajman och Glasögonkajman. — 2) Den allmännaste arten af förenämde slägte, 30 fot lång, med 6 rader fyrkantiga fjällplåtar längsät ryggen, en benartad sköld på hufvudet, munnen försedd med 60 till 70 tänder. C. vulgaris. [*Crocodil*].

KROKODILTÄRAR, --i'tå'rarr, m. 2. pl. (fig.) *Gräta k.*, hyckla sorg, i afsigt att bedraga.

KROKREFFLAD, a. 2. Så kallas en reffellböss, då refflorna gå rundt om, ej rakt fram i pipan.

KROKSABEL, m. 2. pl. — *sablar*. Sabel med krokig klinga.

KROKSKÖLD, m. 2. Ett slags fordom bruklig bugtig sköld af lätt trä, uthållkad och med läder öfverdragen.

KROKTÄNG, f. 3. pl. — *tänger*. Krokig tång.

KROKVÄG, m. 2. 1) Väg, som gör en krok, i jämförelse med en annan, och således är längre. *Taga en k.* — 2) (fig. fam.) Omväg, omsvep. *Gå k-ar*, bruka omsvep, omvägar, list och konst.

KROLLHÖNA, krå'llhö'na, f. 1. Ett slags höns med krusiga fjädrar och spräckliga. *Gallus crispus*. Kallas äfv. *Purrhöns*.

KROLL-LILJA, f. 1. En art lilja, hvars rödspräckliga blommor hafva tillbakaböjda kronblad. *Lilium Martagon*.

KROM, se *Chrom*.

KROMA SIG, krå'ma, v. r. 1. (af *Krum*) 1) (om hästar) Kröka halsen på ett sätt, som ger ett stolt utseende. — 2) (fig. fam.) Visa sig stolt. — *Syn*. Se *Brösta sig*.

KROMATIK, **KROMATISK**, se *Chromatik*, *Chromatisk*.

KROMGÄDDA, krå'mjä'dda, f. 1. (af *Krum*) Kokt gädda, serverad hel och upplagd i ring på fat.

KRONA, f. 1. (lat. *Corona*) 1) Kransformig, vanligen med ädla stenar och perlor smyckad hufvudprydnad af guld eller silver, som regerande och furstliga personer vid högtidliga tillfällen bära på hufvudet eller eljest föra i sina vapen, till tecken af sin värdighet. Man här sålunda *Kejsar-*, *Konunga-*, *Hertigkrona*. Brukas äfven af högre adeln i vapen. Man här således grefflig och friherrlig krona, m. m. *Bära en k.* *Sätta en k. på hufvudet*. (Fig.) *Sätta k-n på verket*, fullborda det. — 2) (fig. a) Regeringen i en stat. *Han fräntog honom k-n.* *Sträfv, sika efter k-n.* *Afsäga sig, nedläggga k-n.* *Förlora k-n.* *Arfvinge till k-n.* *Sätta k-n på ens hufvud*, förläna honom regeringen. — b) Stat, styrd af en konung eller kejsare. *K-n Sverige.* *De nordiska k-norna.* — c) Benämning på staten, det allmänna, i motsats till undersåterna. *R-ns embetsmän, rättigheter, gods, jord, inkomster.* *Kongl. Maj:t och K-n.* *Tjena k-n.* — 3) (fordom) a) Tonsuren på de andliges hufvuden. — b) Prydnad i form af krona, som fordom mör ägde rätt att bära. Deraf ännu: — 4) Prydnad i form af krona, som en brud på sin bröllopsdag äger rätt att bära, då hon som mö träder i brudstol. *Brudkrona.* — 5) (fig.) Säges om person eller sak, som är den förnämsta i sitt slag, en prydnad för de öfriga af samma slag. *Hon är*

en k. för sitt kön. *Han är en k. för bönder.* *Han är k-n för hela släkten.* Brukas äfven skämtvis, då man vill berömma, smickra någon, t. ex.: *Du är en k., som så vänskapsfullt hjälpt mig i denna sak.* — 6) Den uppstående delen af en infattad ädelsten. — 7) Det öfversta af något. *K-n på hjorthorn.* *K-n på en tand*, den del deraf, som är uppom tandköttet. *K. på ett träd*, grenarne på ett träd, då de högt upp på stammen utgå åt alla håll och bilda liksom en löfkrona. *K-n på en tornklocka*, örnen på densamma. *K-n i en hästhoft*, öfra randen af hornväggen deri. *K-n på en tryckpress*, tvärså, som upptill sammanbinder ståndarne deri. — 8) En del på en press-skruf. — 9) a) Ett slags guldmynt i Gustaf I:s och Erik XIV:s tid. — b) Ett af Carl XII:s mynttecken. — c) Ett engelskt guldmynt = 5 sh. sterling. — 10) Den sidan på svenska kopparmynt, som är försedd med konungens bild eller namnchiffer. *K. och klafve* ell. *K. och vase*, ett slags enkelt spel emellan två personer, då den ene uppkastar en slant i luften, och den andre gissar, innan den faller till marken, om den kommer att visa krona eller vase. — 11) (skepp.) a) Se *Ankarkrona*. — b) Ett slags förbindning af tågparterna i toppen af en knop. — 12) (astr.) *Norra k-n*, en stjernbild nära Bootes. *Södra k-n*, en stjernbild nedanom Skytten. — *Ss. Kronformig*.

KRONARFVINGE, m. 2. pl. — *arfvingar*. Se *Tronarfvinge*.

KRONBAKELSE, m. 3. Ett slags mandelbakelse i form af krona.

KRONBECK, n. sing. Bästa sorten beck.

KRONBLAD, n. 3. (bot.) Blad på en blomkrona.

KRONDUFVA, f. 1. En ostindisk dufva, stor som en kalkon, gråblå, med långa ben och en fjäderbuske på hufvudet. *Columba coronata*.

KRONDÄRE, m. 2. pl. — *därar*. (fam.) Högst dåraktig människa, erkenarr.

KRONGLAS, n. sing. En sort ganska fint, klart kristallglas.

KRONGULD, n. sing. Guld, som håller 18 karat 4 grän, med 2 gräns remedium och legeradt med silver.

KRONHJORT, m. 2. En art af hjortsläget, stor som en liten häst, men smalare och af rödbrun färg, vintertiden mera grå, med stora, trinda, åt framsidan greniga horn. Honan kallas *Hind*. *Cervus Elaphus*.

KRONHJUL, n. 3. Se *Kanhjul*.

KRONILL, krå'nill, f. 3. En buskaktig ört på Gottland, med gula blommor. *Coronilla Emerus*.

KRONISK, krå'nissk, a. 2. (af grek. *Chronos*, tid) 1) Som skrä, infaller på vissa tider. — 2) Långvarig, ihållande. Säges isynn. om sjukdomar. Skrifves äfv. *Chronisk*.

KRONJUVEL, krånjuvel, m. 3. Se *Riksklenod*.

KRONLILJA, f. 1. Ett örtslägte af Liljorna. *Fritillaria*.

KRONMOSSA, f. 1. Ett mossslägte. *Tetraxis*.

KRONO, gam. böjd kasus af *Krona*. Brukas i kameralstil, om jord och hemman, adjektivt, och betyder då: kronan tillhörig, t. ex.: *Det hemmanet är k.* *Göra ett hemman till k.*

KRONOALLMOGE, m. sing. Allmoge, som sitter på kronohemman.

KRONOALLMÄNNING, m. 2. Allmännings-skog, som tillhör kronan.